

„Polityka surowcowa a konieczność ochrony zasobów złóż”

**Konferencja „Górnictwo jako branża strategiczna –
bariery i szanse rozwoju w gospodarce globalnej”**

Warszawa 19 XI 2014

Polityka ochrony i gospodarowania złożami kopalin - tezy

1. Polska jest krajem UE bardzo zasobnym w złoża kopalin, także niezagospodarowanych;
2. Strategia/polityka surowcowa kraju oraz organ władzy publicznej odpowiedzialny za jej wykonanie nie są prawnie umocowane;
3. Ochrona złóż udokumentowanych i perspektywicznych nie jest objęta jednoznacznymi normami prawa;

Kompetencje organów administracji rządowej w dziedzinie złóż kopalin

1. W ustawie z dn. 4 września 1997 roku o **działach administracji rządowej** (Dz.U. 2013 poz.743 ze zmianami) gospodarka surowcami mineralnymi nie jest wyodrębniona jako dział (art.5), a jest rybołówstwo czy informatyzacja.
2. W zakresie odpowiedzialności **Ministra Gospodarki** (art.9.) żaden z dziesięciu punktów, nawet ogólnikowo, lub pośrednio nie zawiera zagadnień gospodarki kopalinami.
3. **W dziale środowisko** czyli w zakresie odpowiedzialności Ministra Środowiska wśród 10 spraw wymienionych w art.28 nie ma bezpośredniego odwołania do zagadnień ochrony i racjonalnego gospodarowania kopalinami, ale jest wymienione łowiectwo.
4. W pośredni sposób można domniemywać, iż zapisy art.28. ust.1. pkt 1 i 4 odnoszą się do gospodarki złożami surowców mineralnych. (*Art. 28. 1. Dział środowisko obejmuje sprawy: pkt 1. ochrony i kształtowania środowiska oraz racjonalnego wykorzystywania jego zasobów; pkt 4.gospodarki zasobami naturalnymi*)

Kompetencje organów administracji rządowej w dziedzinie złóż kopalin cd.

ZADANIE	ORGAN	PODSTAWA PRAWNA	UWAGI
Zarządzanie i ochrona strategicznych złóż kopalin	Minister Gospodarki i Minister Skarbu Państwa	KPZK 2030 (2011)	brak
Wykaz złóż o znaczeniu strategicznym dla Państwa	Minister Gospodarki	KPZK 2030 (2011)	brak
Waloryzacja złóż, Plany eksploatacji	Minister Gospodarki	KPZK 2030 (2011)	brak
Wieloletni plan gospodarki zasobami energetycznymi	Minister Gospodarki i Minister Środowiska	Strategia Bezpieczeństwo i Środowisko (2014)	W przygotowaniu
Planowanie krajowe; obszary funkcjonalne, obligatoryjne uwzględnianie złóż i ochrona przed zabudową	Minister Rozwoju Regionalnego i Infrastruktury	KPZK 2030, Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; art.3, 4, 46, 47, 47a	brak

Ochrona złóż kopalin udokumentowanych i perspektywicznych – prawo

Prawo ochrony środowiska;

Art.81.3: *Szczegółowe zasady gospodarowania złożem kopaliny i związanej z eksploatacją złoża ochrony środowiska określają przepisy ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.*

Ustawa prawo geologiczne i górnicze;

Art. 95. 1. *Udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa.*

Ustawa prawo geologiczne i górnicze;

Art. 1. 1. *Ustawa określa zasady i warunki podejmowania, wykonywania oraz zakończenia działalności...*

Art.1.2. *Ustawa określa także wymagania w zakresie ochrony złóż kopalin, wód podziemnych oraz innych elementów środowiska w związku z wykonywaniem działalności, o której mowa w ust. 1.*

OCHRONA ZŁÓŻ – M.Nieć, B.Radwanek-Bąk (2011)

Ochrona złóż kopalin powinna obejmować:

1. zabezpieczenie dostępności terenów złóż,
2. racjonalne wykorzystanie złóż – tworzenie warunków do ich wykorzystania,
3. racjonalną gospodarkę złóżami eksploatowanymi zapewniającą możliwą długotrwałość ich użytkowania,
4. racjonalne wykorzystanie kopalin zgodnie z ich walorami surowcowymi.

Powinno być zabronione podejmowanie działalności budowlanej lub przemysłowej na terenach udokumentowanych złóż i obszarów perspektywicznego ich występowania oraz w granicach wyznaczonych pasów ochronnych wokół złóż. Działalność taka wymagać powinna zgody właściwego organu administracji geologicznej.

KONKLUZJE

1. Polska nie ma długofalowej strategii gospodarowania złożami kopalin.
2. Prawo odnoszące się do złóż kopalin nie wyczerpuje problemu ochrony złóż; jest niespójne a kompetencje są rozmyte.
3. Złoża kopalin perspektywicznych nie są objęte ochroną.
4. Złoża kopalin udokumentowanych a niezagospodarowanych **nie są chronione skutecznie** przed zabudową.
5. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 przyjęta przez rząd w 2011 roku zawiera wiele trafnych propozycji dla ochrony złóż lecz nie jest realizowana.
6. **Pełnia władztwa nad kopalinami winna być w gestii Ministra Środowiska jako urzędu funkcjonalnego odpowiedzialnego za ochronę i gospodarowanie wszystkimi zasobami naturalnymi. Z polityki gospodarczej Państwa wynikają uprawnienia Ministra Gospodarki do współdziałania z Ministrem Środowiska w ochronie złóż kopalin i procesie koncesjonowania.**

Dziękuję Państwu za uwagę !